Od wymiany do współzależności

Traktat dobrosąsiedzki z 1991 roku stworzył polityczne ramy współpracy polsko-niemieckiej, co zaowocowało szybkim rozwojem wymiany gospodarczej.

Równolegle do negocjacji traktatowych Niemcy udzieliły Polsce istotnego wsparcia dla transformacji gospodarczej – obejmującego m.in. redukcję części zadłużenia (m.in. negocjacje z wierzycielami), **gwarancje kredytowe Hermes oraz utworzenie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.** W ciągu kolejnych dekad Polska i Niemcy zbudowały jedną z najintensywniejszych sieci współpracy ekonomicznej w Europie.

Już w latach dziewięćdziesiątych niemieckie inwestycje odegrały ważną rolę w transformacji polskiej gospodarki. Do Polski napływał kapitał, technologie i doświadczenia organizacyjne, rozwijał się handel oraz współpraca przemysłowa. Polskie przedsiębiorstwa coraz silniej włączały się w europejskie łańcuchy produkcji.

W kolejnych latach relacje gospodarcze zaczęły zmieniać swój charakter. Polska przestała być postrzegana jako rezerwuar tańszej siły roboczej, a stała się ważnym partnerem przemysłowym, logistycznym i technologicznym Niemiec. Coraz większą skalę osiągały także inwestycje polskich firm na rynku niemieckim – od transportu i logistyki po przemysł, usługi cyfrowe i sektor spożywczy.

Wejście Polski do **Unii Europejskiej w 2004 roku, a następnie do strefy Schengen** w 2007 roku, przyspieszyło proces gospodarczej i społecznej integracji obu państw. Rozwijała się infrastruktura transportowa, handel transgraniczny i współpraca regionów przygranicznych. Coraz więcej Polaków podejmowało pracę, studia i działalność zawodową w Niemczech, a tysiące niemieckich firm inwestowało w Polsce.

Proces ten nie przebiegał jednak bez napięć. Wprowadzone po 2004 roku okresy przejściowe ograniczające dostęp obywateli nowych państw członkowskich do niemieckiego rynku pracy wywoływały w Polsce rozczarowanie i poczucie nierównego traktowania. Kontrowersje budziły także różnice poziomu wynagrodzeń, konkurencja na rynku usług czy powolne tempo modernizacji infrastruktury transgranicznej.

Mimo to współpraca gospodarcza rozwijała się intensywnie. W 2025 roku wartość polsko-niemieckiej wymiany handlowej po raz pierwszy przekroczyła 180 miliardów euro. Polska utrzymała piąte miejsce wśród najważniejszych partnerów handlowych Niemiec, zbliżając się do poziomu wymiany gospodarczej RFN z Francją.

> ***„Dynamicznie rosnące wyniki handlowe jasno pokazują, że Polska stała się kluczowym partnerem niemieckiej gospodarki”***

- podkreślał Lars Gutheil, dyrektor zarządzający Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej. *„Polska pozostanie bardzo interesująca dla niemieckiej gospodarki również w 2026 roku, zwłaszcza w obszarach rozwoju infrastruktury, energii, cyfryzacji i obronności”.*

Załącznik nr 6

Redakcja zadłużenia

Zadłużenie Polski wobec RFN wynosi 8,6 mld USD, w tym 6,4 mld USD z tytułu kredytów gwarantowanych (Klub Paryski). Zgodnie z warunkami porozumienia z Klubem Paryskim z dnia 21 kwietnia br. dokonana zostanie redukcja zadłużenia Polski o minimum 50 % w dwóch fazach:

- faza I od 1 kwietnia 1991 r. – obejmuje 30 % redukcji, przez okres 3 lat. Polska będzie regulować jedynie 20 % należnych odsetek, a pozostałe 80% ulegnie redukcji,
- faza II – od 1 kwietnia 1994 r. – obejmuje dalsze 20% redukcji i jest uzależniona od wyników reformowania gospodarki.

Umowa z Klubem Paryskim zakłada możliwość zlękowej redukcji zadłużenia na zasadzie dwustronnej i dobrowolnej – w tym ejl zadłużenia na zasadzie dwustronnej i dobrowolnej – w tym zasłane dodatkowych 10% długu na dwustronne uzgodnione cele.

Strona Polska wyraża uznanie dla władz RFN za zrozumienie stanowiska polskiego i redukcję 50% zadłużenia.

stanowiska polskiego i redukcję 50% zadłużenia.
Odciążenie polskiej gospodarki od wysokich odsetek oraz stanie długu podnosi nasz wiarygodność finansową i poprawia klimat dla podejmowania korzystnych inwestycji w Polsce przez kapitał niemiecki.

Jednocześnie proponujemy rozważenie możliwości dokonania konwersji części pozostałego długu polskiego na fundusz dobrze rozpoczynającej się współpracy przygranicznej i regionalnej. Byłoby to istotnym wsparciem dla wielu zadań podejmowanych w ramach tej współpracy.

Obecnie prowadzone są rozmowy z Klubem Londyńskim ot. redukcji zadłużenia niepwarantowanego Polski w oparciu o zasady Planu Brady'ego. Strona polska liczy na uzyskanie rozwiązania podobnego do osiągniętego z Klubem Paryskim.

RFN wniosła wkład do Funduszu Stabilizacyjnego w wysokości 421,5 mln DEM (250 mln USD), ma on formę linii kredytowej o ulgowym oprocentowaniu 3% p.a. Po rozwiązaniu Funduszu finansowania przedsięwzięć służących rozwijaniu współpracy gospodarczej między Polską a RFN.

Dokument o **redukcji zadłużenia** Polski wobec RFN i mechanizmach konwersji części długu na cele współpracy.

Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Protokół Dyplomatyczny.

Sprawa kredytu "JUMBO"

W wykonaniu postanowień Wspólnego Oświadczenia z 14 listopada 1989 r. w dniu 7 listopada 1990 r. w Warszawie podpisana została umowa między rządem RP a rządem RFN o kredycie finansowym udzielanym Polsce w 1975 r.

Na jej podstawie część naszych dotowalnych należnych RFN do 12 listopada 1989 r. tj. 759.559.379,49 DM została umorzona.

Pozostała kwota tj. 568.750.000,00 DM zostanie przeliczona na walutę polską. Środki te będą wykorzystane na wspólnie realizowanych w Polsce projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania (określonych w Wspólnym Oświadczeniu z 14 listopada 1989 r.). W szczególności wspierana będzie wymiana młodzieży, kształcenie i dokształcanie specjalistów z zakresu gospodarki, kształcenie i dokształcanie strukturalnej (ochrona środowiska, transport, telekomunikacja), utworzenie i działalność instytutów kultury, wspólne projekty badawcze i kulturalne, krzewienie języka i kultury niemieckiej, restauracja pomników o historycznym znaczeniu oraz działalność instytucji charytatywnych i kościelnych.

Decyzja w sprawie wyboru i wspierania poszczególnych projektów podejmować będzie Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Zgodnie z art.4 umowy z 7 listopada 1990 r. zawartej w drodze wymiany not - ready RP i RFN zaakceptowały statut Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Ze strony polskiej zgłoszeni zostali już kandydaci do Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej:

1) Paweł PISKORSKI - Dyrektor Generalny MF a/s młodzieży
2) Krzysztof KILIAN - dyrektor Departamentu Współpracy Gospodarczej
3) Mieczysław GIL - przewodniczący OPZZ w Gdańsku
4) Bronisław WILK - prezes CHF w Opolu.

Strona niemiecka jeszcze nie wyznaczyła kandydatów do Zarządu Fundacji.

Dokument dotyczący kredytu **„JUMBO”** i umorzenia części zobowiązań wobec RFN. Wskazuje też przeznaczenie środków m.in. na wymianę młodzieży, kulturę, badania i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Protokół Dyplomatyczny.

Polska i Niemcy gospodarczo

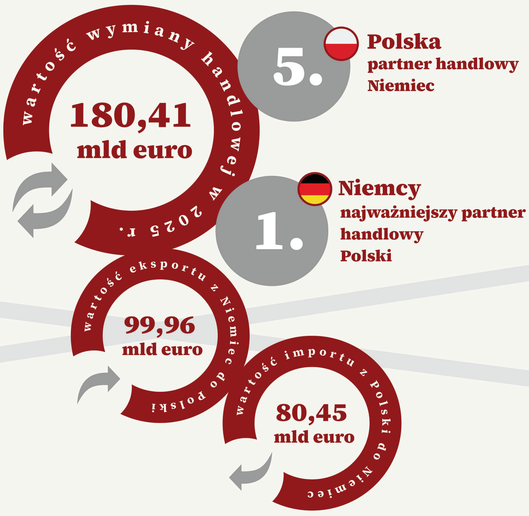

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH)

Polsko-niemieckie konsultacje międzyrządowe w Berlinie w grudniu 2025 roku
Źródło: fot. Gov.pl